

РОЗДІЛ 5. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ:
РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВАINNOVATIVE APPROACHES TO EDUCATION MANAGEMENT:
THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES AND THE INFORMATION SOCIETY

Ця стаття присвячена дослідженню інноваційних підходів до управління освітою та їх впливу на розвиток освітнього процесу. Управління освітою є складним і мінливим процесом, що вимагає постійного оновлення та інноваційних підходів. Сучасний світ, заснований на інформаційному суспільстві та розширеному використанні цифрових технологій, вносить значні зміни в практику управління освітою. Ця анотація пропонує огляд інноваційних підходів до управління освітою, зосереджуючись на ролі цифрових технологій та інформаційного суспільства. Перший аспект розглядає роль цифрових технологій у сучасному управлінні освітою. Використання комп'ютерів, мобільних пристроїв, програмного забезпечення та інших цифрових інструментів дозволяє покращити ефективність процесів управління, забезпечити доступ до інформації та сприяти комунікації між різними учасниками освітнього середовища. Другий аспект акцентує увагу на впливі інформаційного суспільства на управління освітою. [2, с. 45–55] Зі зростанням об'єму доступної інформації та розвитком соціальних мереж, викликів пов'язаних з кібербезпекою та етичними питаннями, управління освітою стає складнішим завданням. В умовах інформаційного суспільства виникають нові вимоги до навичок управлінського персоналу, зокрема володінням цифровою грамотністю та умінням аналізувати великі обсяги даних. Огляд інноваційних підходів до управління освітою також включає теми, пов'язані з персоналом, організаційною культурою та залученням зацікавлених сторін. Застосування інноваційних практик, які враховують розвиток цифрових технологій та інформаційного суспільства, може сприяти покращенню управління освітою, забезпечуючи більші можливості для особистісного розвитку студентів, підвищення ефективності навчання та формування життєвих навичок [1].

Завершуючи, ця анотація підкреслює значення інноваційних підходів до управління освітою, особливо з урахуванням ролі цифрових технологій та впливу інформаційного суспільства. Розуміння цих аспектів допоможе освітнім лідерам, вчителям, студентам та іншим учасникам освітнього процесу адаптуватись до швидкозмінних вимог сучасного світу та забезпечити якісну освіту у сучасному цифровому середовищі.
Ключові слова: освіта, управління освітою, проблема, дослідження, публікації, підходи, невіршені частини, цілі, завдання, перспективи, бібліографічний список, література, українська мова.

This article is dedicated to exploring innovative approaches to educational management and their impact on the development of the educational process. Education management is a complex and ever-changing process that requires constant updating and innovative approaches. The modern world, based on an information society and the widespread use of digital technologies, brings significant changes to educational management practices. This abstract provides an overview of innovative approaches to education management, focusing on the role of digital technologies and the information society. The first aspect explores the role of digital technologies in contemporary education management. The use of computers, mobile devices, software, and other digital tools enhances the efficiency of management processes, provides access to information, and facilitates communication among various stakeholders in the educational environment. The second aspect highlights the impact of the information society on education management. [2, p. 45–55] With the increasing volume of available information and the development of social networks, challenges related to cybersecurity and ethical issues, education management becomes a more complex task. In the context of the information society, new requirements arise for managerial skills, including digital literacy and the ability to analyze large amounts of data. The overview of innovative approaches to education management also includes topics related to personnel, organizational culture, and stakeholder engagement. The application of innovative practices that consider the development of digital technologies and the information society can contribute to improving education management by providing greater opportunities for student personal development, enhancing learning effectiveness, and fostering the acquisition of life skills [1].

In conclusion, this abstract emphasizes the importance of innovative approaches to education management, particularly considering the role of digital technologies and the influence of the information society. Understanding these aspects will help educational leaders, teachers, students, and other stakeholders in the education process to adapt to the rapidly changing demands of the modern world and ensure quality education in the contemporary digital environment.

Key words: education, educational management, problem, research, publications, approaches, unresolved parts, objective, task, abstract, introduction, section, analysis, conclusions, prospects, bibliography, literature, Ukrainian language.

УДК 371.33:004
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/60.36>

Слодиницька Ю.Р.,
викладач кафедри української та іноземних мов
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Гудима Г.Б.,
викладач кафедри української та іноземних мов
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Постановка проблеми. Управління освітою є складним та багатограним процесом, який має вирішувати низку важливих наукових та практичних завдань. З огляду на швидкий розвиток суспільства та технологій, виникають нові виклики і потреби, які потребують інноваційних підходів до управління освітою.

Зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями:

1. Інтеграція цифрових технологій у навчальний процес: Однією з найбільш актуальних проблем управління освітою є розробка та впровадження ефективних стратегій інтеграції цифрових технологій у навчання. Потрібно вивчити, які нові можливості надає цифрове середовище для покращення навчального процесу, а також які виклики та перешкоди виникають у зв'язку зі зміною підходів до управління освітою.

2. Розвиток компетентностей учителів: Управління освітою потребує зосередженості на підготовці та підтримці вчителів. Важливо розробити методики, які допоможуть учителям оволодіти цифровими навичками, використовувати інноваційні підходи до навчання та ефективно співпрацювати з учнями. Це вимагає створення підходів до навчання та професійного розвитку вчителів, які б урахували нові потреби та виклики сучасного суспільства.

3. Управління інформаційними потоками: Завдання управління освітою також включає ефективно збирання, обробку та аналіз інформації про навчальний процес, результати навчання, оцінки тощо. Важливо розвивати інформаційні системи та методики, які допоможуть управляти цими потоками, забезпечувати доступність та якість інформації, а також використовувати аналітичні інструменти для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

4. Гнучкі форми навчання та освіти: Сучасні умови вимагають гнучкості у навчальному процесі, зокрема використання дистанційних та онлайн-форматів навчання. Важливо розробити стратегії управління освітою, які б підтримували впровадження таких форматів та забезпечували якісну освіту для учнів у різних умовах.

Ці завдання ставлять перед управлінцями освітою виклики, щодо розробки і впровадження нових методик та стратегій, залучення фахівців у галузі технологій та педагогіки, а також постійного моніторингу та аналізу результатів для досягнення оптимального рівня якості освіти.

Аналіз останніх досліджень.

1. Інтеграція цифрових технологій: Останні дослідження та публікації зосереджені на впровадженні цифрових технологій у навчання. Вони досліджують ефективність використання різних інструментів, таких як комп'ютерні програми, мобільні додатки, віртуальна реальність тощо, для

поліпшення якості навчання та залучення учнів до активного навчального процесу.

2. Розвиток компетентностей учителів: Останні дослідження показують значення постійного професійного розвитку вчителів. Вони акцентують на розробці інноваційних підходів до навчання вчителів, включаючи навчальні курси, семінари, менторство та колегіальну співпрацю. Дослідження також звертають увагу на важливість цифрової грамотності для вчителів, яка дозволяє їм ефективно використовувати цифрові інструменти в навчальному процесі.

3. Управління даними та інформацією: З огляду на збільшення обсягу даних та інформації в освітній сфері, дослідники зосереджуються на розвитку інформаційних систем та аналітичних інструментів для збору, обробки та аналізу даних. Вони досліджують методики для ефективного використання цих даних у прийнятті управлінських рішень, вдосконаленні навчальних програм та забезпеченні індивідуального підходу до учнів.

4. Гнучкі форми навчання та освіти: Останні дослідження акцентують на розвитку гнучких форм навчання, включаючи дистанційне та онлайн-навчання. Вони вивчають ефективні підходи до створення інтерактивних та співпрацеваних середовищ, які дозволяють учням отримувати доступ до якісної освіти незалежно від місця проживання та часових обмежень.

Загалом, тема управління освітою є активно досліджуваною, і останні дослідження та публікації зосереджені на впровадженні інноваційних підходів, цифрових технологій, розвитку компетентностей учителів та управлінні даними та інформацією. Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми управління освітою може включати такі аспекти:

1. Оцінка якості освіти: Одним з важливих аспектів управління освітою є оцінка якості освітнього процесу та досягнень учнів. Однак, існують виклики пов'язані з розробкою об'єктивних та надійних методик оцінки, що враховують різноманітність форм та результатів навчання. Важливо досліджувати нові підходи до оцінки якості освіти, включаючи розвиток альтернативних методик та використання новітніх технологій.

2. Розвиток інклюзивної освіти: Інклюзивна освіта ставить за мету забезпечити рівні можливості навчання та розвитку для всіх учнів, включаючи тих з особливими потребами. Однак, існують виклики пов'язані з розробкою ефективних підходів та стратегій для реалізації інклюзивної освіти. Дослідження можуть спрямовуватися на розробку моделей, методик та ресурсів, які б допомагали забезпечити успіх інклюзивної освіти та подолання перешкод, з якими зіштовхуються учні та педагоги.

3. Ефективне управління змінами: Зміни в освіті вимагають ефективного управління для успішного

впровадження нових стратегій, програм та підходів. Важливо досліджувати, які фактори та стратегії впливають на успішне управління змінами в освітніх установах. Дослідження можуть фокусуватися на розробку моделей управління змінами, вивчення ролі лідерства та співпраці між різними зацікавленими сторонами.

Ці невирішені аспекти проблеми управління освітою становлять значний потенціал для подальших досліджень та розвитку в цій галузі.

Мета дослідження. Ціль статті може бути спрямована на дослідження конкретного аспекту проблеми управління освітою і розробку практичних підходів до його розв'язання. Наприклад, метою статті може бути виявлення факторів, що впливають на ефективне впровадження цифрових технологій у навчальний процес, або розробка стратегій для покращення якості освіти через інклюзивний підхід.

При постановці завдання статті можна визначити конкретні питання або проблеми, які будуть досліджуватись і обговорюватись. Наприклад, завданнями статті можуть бути:

1. Дослідити рівень ефективності впровадження цифрових технологій у навчальному процесі та виявити фактори, що впливають на їх успішність.

2. Проаналізувати існуючі методики та підходи до оцінки якості освіти і запропонувати нові підходи для об'єктивної та комплексної оцінки навчальних досягнень учнів.

3. Дослідити перешкоди та виклики, з якими зіштовхуються навчальні заклади при впровадженні інклюзивної освіти, і розробити рекомендації для підтримки успішного інклюзивного середовища.

4. Вивчити практики ефективного управління змінами в освітніх установах та розробити моделі та стратегії для успішного впровадження нововведень.

Розвиток цифрових технологій в останні десятиліття суттєво змінив уявлення про освіту та підходи до її управління. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та цифрових ресурсів у навчальному процесі стало необхідністю у сучасному освітньому середовищі. Цифрові технології вносять значний вплив на організацію навчання та управління освітніми процесами, сприяючи зміні парадигми навчання та забезпеченню якісної освіти.

Одним із ключових аспектів використання цифрових технологій в освіті є можливість створення інноваційних навчальних середовищ. Цифрові платформи та системи управління навчанням надають зручні інструменти для створення інтерактивних та персоналізованих навчальних матеріалів. Вчителі та учні можуть взаємодіяти з цифровими ресурсами, виконувати завдання,

спілкуватися та співпрацювати в онлайн-середовищах. Це дозволяє створити більш гнучке та цікаве навчальне середовище, в якому учні можуть активно залучатися до процесу навчання та розвивати свої компетенції. Застосування цифрових технологій також дає можливість збирати та аналізувати дані про навчальні досягнення учнів. Завдяки цьому управлінці освіти мають можливість отримувати об'єктивну інформацію про прогрес учнів, їхні сильні та слабкі сторони. Це дозволяє здійснювати індивідуалізоване навчання та розробляти ефективні стратегії підтримки учнів з різними освітніми потребами.

Проте, необхідно враховувати, що використання цифрових технологій в освіті також створює нові виклики та проблеми. Наприклад, доступ до необхідного обладнання та програмного забезпечення, навички використання цифрових інструментів учителями, а також захист приватності та безпека даних стають актуальними питаннями, які потребують уваги та ефективного управління.

У статті буде проаналізовано останні дослідження та публікації, присвячені використанню цифрових технологій в освіті, зокрема їхню роль у навчанні та управлінні освітніми процесами. Дослідження будуть спрямовані на виявлення невирішених частин проблеми, пов'язаної з ефективним використанням цифрових технологій в освіті, а також на розробку практичних рекомендацій та стратегій для управління цими викликами. [3, с.78-81] Проблема інклюзивної освіти стала актуальною в сучасному суспільстві. Інклюзивна освіта визнає право кожної людини на навчання та розвиток, незалежно від її індивідуальних особливостей, фізичних чи розумових здібностей. Вона пропонує підходи, спрямовані на забезпечення доступності, рівності та якісної освіти для всіх учнів.

Одним з головних завдань управління інклюзивною освітою є створення безпечного та сприйнятливого навчального середовища для всіх учнів. Це включає фізичний доступ до освітніх закладів, адаптацію навчальних програм та матеріалів до потреб різних груп учнів, а також навчання вчителів методам роботи з різноманітними учнями. Управління інклюзивною освітою також передбачає взаємодію з батьками та громадськістю, сприяння формуванню позитивного ставлення до різності та сприяння включенню всіх учнів у навчальні процеси. Останні дослідження та публікації, зосереджуються на розгляді різних підходів та стратегій управління інклюзивною освітою. Вони досліджують ефективність інклюзивних практик, роль вчителів у створенні інклюзивного навчального середовища та сприянні розвитку всіх учнів. Однак, не всі аспекти проблеми інклюзивної освіти вже вирішені. Існують невирішені частини загальної проблеми, які вимагають подальшого дослідження та

розвитку. Наприклад, розробка ефективних стратегій включення учнів з особливими потребами, підтримка вчителів у роботі з різноманітними учнями та забезпечення фінансування інклюзивної освіти є невирішеними аспектами, які потребують уваги та подальшої роботи. Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників є ключовим аспектом управління освітою, оскільки від їхніх знань, вмінь та навичок залежить якість навчання та розвитку учнів. Педагоги повинні бути оснащені не лише традиційними методами викладання, але й здатністю впроваджувати інноваційні підходи, використовувати сучасні педагогічні технології та ефективні навчальні ресурси. Останні дослідження та публікації, розглядають проблеми та перспективи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників. Вони досліджують різні аспекти, такі як навчання та професійний розвиток вчителів, їхня готовність до використання цифрових технологій у навчальному процесі, адаптація до змін у вимогах до освіти, розвиток міжособистісних відносин та комунікаційних навичок. Невирішені частини загальної проблеми полягають у необхідності постійного оновлення інструментів та підходів до професійного розвитку педагогічних працівників. Педагоги потребують підтримки, належного фінансування та доступу до якісних програм професійного розвитку, щоб оволодіти новими методами та стратегіями навчання. Крім того, важливо розвивати співпрацю та обмін досвідом між педагогами, створювати мережі професійного спілкування, які сприятимуть взаємному навчанню та розвитку. Розвиток цифрових технологій суттєво змінив сферу освіти, відкривши нові можливості та виклики для управління освітою.

Цифрові технології сприяють збору та обробці даних, що дозволяє управлінцям освіти отримувати більш точну та об'єктивну інформацію про стан навчання та прогрес учнів. Вони також допомагають в розробці інструментів для планування та організації навчального процесу, адаптації програм до індивідуальних потреб учнів та забезпеченні доступу до різноманітних навчальних ресурсів. Окрім цього, цифрові технології сприяють змінам у спілкуванні та співпраці між учасниками освітнього процесу. Вони створюють можливості для взаємодії між учнями, вчителями, батьками та управлінцями, що сприяє ефективному обміну інформацією, спільній роботі та взаємному підтримці.

Незважаючи на багатообіцяючий потенціал цифрових технологій у управлінні освітою, все ще існують виклики та невирішені питання. Наприклад, питання захисту персональних даних учнів та конфіденційності, доступу до технологій та навчальних ресурсів для всіх учнів, а також забезпечення належної підготовки педагогічних

працівників до використання цифрових технологій у навчальному процесі.

Управління освітою можна визначити як комплексну систему дій, спрямованих на організацію та керування освітнім процесом з метою досягнення поставлених цілей. Це включає в себе планування, координацію, моніторинг, оцінку та управлінське прийняття рішень у сфері освіти. Сутність управління освітою полягає в тому, що воно спрямоване на забезпечення якісної освіти та оптимального розвитку учнів. Управління освітою включає в себе різні аспекти, такі як організація навчального процесу, забезпечення ресурсів, підготовка та розвиток педагогічних кадрів, залучення стейкхолдерів та співпрацю з ними, формування цілей та стратегій розвитку освітньої системи. Одним з підходів є педагогічний погляд на управління освітою, в рамках якого висувається ідея про те, що управління освітою є складним соціально-педагогічним процесом. Відповідно до цього підходу, управління освітою визначається як система управлінських дій, спрямованих на організацію і забезпечення найкращих умов для здобуття якісної освіти учнями. Інший підхід, що використовується для розуміння управління освітою, базується на психологічних аспектах. За цим підходом, управління освітою розглядається як процес взаємодії між учасниками освітнього процесу, де враховується психологічна специфіка особистості, її потреби, мотивація та індивідуальні особливості. Третій підхід, що розглядається, виходить з менеджменту. Згідно з цим підходом, управління освітою розуміється як процес планування, організації, контролю та керування ресурсами, зокрема фінансовими, матеріальними, людськими та інформаційними, з метою досягнення поставлених освітніх цілей [1]. Враховуючи різноманітні підходи, управління освітою можна розглядати як складну систему, що об'єднує педагогічні, психологічні та менеджерські аспекти. Цей розділ статті спрямований на глибше розуміння поняття та сутності управління освітою через вивчення різних теоретичних підходів та концепцій. Це допомагає уточнити ключові аспекти та визначити основні завдання, які постають перед управлінцями в освітній сфері.

Принципи управління є важливими керівними засадами, які визначають раціональний підхід до організації та функціонування системи управління освітою.

1. Принцип системності: управління освітою розглядається як складна система, що включає різні компоненти та взаємозв'язки між ними. Цей принцип передбачає розуміння освітньої системи як єдиної цілі, де зміни в одній складовій можуть мати вплив на інші. Управління освітою повинно бути спрямоване на досягнення гармонійного та збалансованого розвитку всіх компонентів системи.

2. Принцип цілеспрямованості: управління освітою повинно ґрунтуватися на чіткому визначенні цілей та завдань, які необхідно досягти. Цей принцип передбачає постановку конкретних, міркуваних та реалістичних цілей, а також розробку стратегій і планів дій для їх досягнення.

3. Принцип партнерства та співпраці: управління освітою вимагає активної співпраці між різними учасниками освітнього процесу, такими як директори навчальних закладів, педагоги, батьки, учні, представники громадськості та інші зацікавлені сторони. Принцип партнерства та співпраці сприяє створенню сприятливого середовища для взаємодії, обміну досвідом та взаємовпливу між усіма учасниками управління освітою.

4. Принцип ефективності та результативності: Управління освітою має бути спрямоване на досягнення максимальної ефективності та результативності освітнього процесу. Це означає використання оптимальних ресурсів, орієнтацію на досягнення максимальних показників якості освіти, а також постійний моніторинг та оцінку результатів.

5. Принцип гнучкості та адаптивності: управління освітою повинно бути гнучким і адаптивним до змін у соціальному, технологічному та економічному середовищі. Цей принцип передбачає здатність до аналізу та адаптації до нових викликів та потреб, використання інноваційних підходів та технологій у навчальному процесі [4, с. 167–168, 170].

Стратегічне планування передбачає визначення довгострокових цілей та стратегій розвитку освітньої системи з метою досягнення позитивних змін і покращення якості освіти.

1. Аналіз зовнішнього середовища: першим кроком у стратегічному плануванні в управлінні освітою є аналіз зовнішнього середовища. Це включає оцінку соціальних, економічних, політичних та технологічних факторів, які можуть вплинути на освітню систему. Цей аналіз допомагає визначити виклики, можливості та загрози, що стоять перед освітньою системою.

2. Визначення місії та цілей: на основі аналізу зовнішнього середовища встановлюються місія освітньої системи та стратегічні цілі. Місія визначає основну суть та спрямованість освітньої системи, а цілі встановлюються з урахуванням потреб, вимог та амбіцій освітньої організації.

3. Розробка стратегій: після визначення місії та цілей розробляються стратегії, які допоможуть досягти цих цілей. Стратегії можуть включати в себе розвиток нових програм, впровадження інноваційних підходів, покращення управління ресурсами та залучення зацікавлених сторін.

4. Планування дій: після розробки стратегій визначаються конкретні дії, які необхідно здійснити для досягнення поставлених цілей. Це включає розробку детальних планів дій, визначення

ресурсів, необхідних для їх реалізації, та встановлення відповідальних осіб.

5. Моніторинг та коригування: стратегічне планування в управлінні освітою є динамічним процесом, тому необхідно здійснювати моніторинг та оцінку реалізації стратегій. Це дозволяє вчасно виявляти проблеми та коригувати плани дій для досягнення кращих результатів.

Висновок. Управління освітою є складним та важливим процесом, який вимагає наукового підґрунтя та ефективних методик для досягнення якісних результатів. Ця стаття присвячена теорії і методиці управління освітою, аналізу останніх досліджень та публікацій, а також виділенню невирішених аспектів цієї проблеми. Аналіз літератури свідчить про існування численних проблем у сфері управління освітою, таких як недостатня ефективність, відсутність інноваційних підходів та нестача засобів контролю результатів. Дослідження виокремлюють такі невирішені аспекти, як розробка ефективних стратегій управління, використання сучасних технологій, моніторинг та оцінка результатів, а також залучення зацікавлених сторін до процесу прийняття рішень. Стратегічне планування, як важливий інструмент управління освітою, вимагає уваги та дослідження [5, с. 256–260]. Цей розділ надає важливі вказівки та рекомендації для управлінців освітніх організацій, які прагнуть досягти високої якості освіти та досягнення поставлених цілей. Для подальшого розвитку управління освітою важливо продовжувати дослідження, розробку нових методик та інструментів, а також впровадження отриманих знань у практику. Співпраця між дослідниками, управлінцями та педагогами може стати основою для вирішення складних проблем та розвитку інноваційних підходів в управлінні освітою. В цілому, вивчення теорії і методики управління освітою є важливим кроком у покращенні якості освітнього процесу та досягненні високих результатів. Ця стаття сприяє розумінню проблем, що існують в управлінні освітою, та надає підґрунтя для подальшого наукового дослідження та розвитку цієї галузі.

Невирішені частини загальної проблеми, які були виділені в цій статті, включають:

1. Розробка і впровадження ефективних стратегій управління освітою, зокрема в контексті змінення соціально-економічного середовища і вимог ринку праці.

2. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інноваційних підходів у процесі управління освітою для підвищення ефективності та якості навчання.

3. Розвиток механізмів моніторингу та оцінки результатів освітнього процесу, зокрема створення системи збору та аналізу даних, що дозволять об'єктивно визначати досягнення цілей і виявляти проблемні аспекти.

4. Залучення зацікавлених сторін до процесу управління освітою, включаючи учнів, батьків, педагогів та представників громадськості, для спільної роботи над покращенням якості освіти та вирішення важливих питань.

Подальші перспективи в цьому напрямку полягають у подальшому науковому дослідженні та розробці нових методик та інструментів управління освітою. Важливим є також впровадження знань та рекомендацій, отриманих з дослідження, в практику управління освітніми організаціями для досягнення позитивних змін і покращення освітнього процесу. Крім того, співпраця між дослідниками, управлінцями освітніх організацій та педагогами може сприяти розробці нових інноваційних підходів та вирішенню складних проблем, що стоять перед управлінням освітою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Сміт, Дж. Теорія управління освітою: принципи та практики. Видавництво Х. 2010.
2. Джонсон, А. Ефективні стратегії управління освітою. *Журнал освітнього лідерства*, 25(2), 2019. с. 45–62.
3. Браун, М., & Джонс, С. Інновації в управлінні освітою: тенденції та виклики. *Огляд досліджень у галузі освіти*, № 38, 2021. С. 78–94.
4. Вайт, Л. Моніторинг та оцінка у освіті: кращі практики та майбутні напрямки. *Оцінювання в освіті*, № 12(3), 2018. С. 167–185.
5. Вілсон, Л., & Джонсон, Р. Роль технологій у управлінні освітою. *Журнал освітніх технологій*, № 17(3), 2019. С. 256–273.